

Metsät ja kestävä kehitys

Metsät osana arkea globaalissa etelässä ja Suomessa

Markku Kanninen
Emeritusprofessori, Helsingin yliopisto

Metsät ovat meille merkittäviä monella tavalla

Kehittyvät maat – metsien merkitys maaseutuväestön elinkeinoissa

Laaja vertaileva tutkimus

- Aineisto – 33 tohtoritutkielmaa kehittyvissä maissa (kartta):
- Sama vertailukelpoinen menetelmä kaikissa tutkimuksissa
- 8000 perhettä 24 eri maasta
- 4 haastattelua/perhe 3 kk:n välein
- Tulo = myynti + kotitarvekäyttö

Kotitarvekäyttö =
Käyttö kotona ilman
ansiotarkoitusta

Kehittyvät maat – Esimerkkejä metsien ja luonnon tuotteista

Ruokaa

- Maustekasvit, salaattit, yrtit, bambunversot jne.
- Riista – villisiat, kaurit, sammakot, jyräjät jne.
- Sienet
- Kalat, äyriäiset jne. (joet, järvet)

Energiaa

- Polttopuu ja puuhili

Tuotteita ja tarvikkeita

- Sahatavara, rakennuspuu, bambu, rottinki

Lääkkeitä, yrttejä jne.

Rehua eläimille

Kehittyvät maat – metsien merkitys maaseutuväestön elinkeinoissa

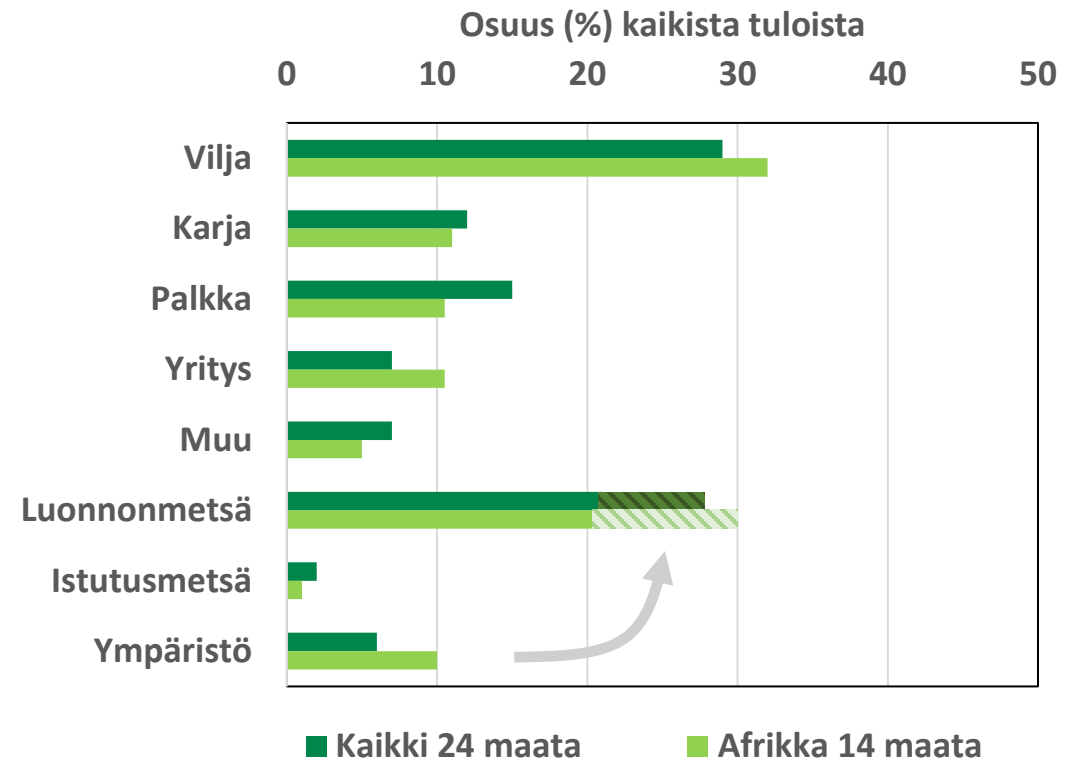
Metsän osuus perheen tuloista

- Metsä: keskimäärin 21% perheen tuloista
- Riippuvuus metsän tuotteista vaihtelee voimakkaasti (6 -60%) paikasta riippuen
- Metsä + ympäristö: Kaikki tutkitut maat 28%, Afrikka 30% perheen tuloista

Vaikutukset maailmalla

- Maailmanpankin uusi metsälinjaus huomioi paremmin metsien moninaisen merkityksen
- FAO:n tuottamaan maailman metsävarojen inventointiin lisättiin sosioekonominen osio

Perheen tulonlähteet kaikissa tutkituissa maissa (24 maata) ja Afrikassa (14 maata)

Kehittyvät maat – metsien merkitys

Tiikkituoleja tehdään
Jaavalla Indonesiassa

Bambukorit lähdessä
markkinoille Sambiassa

Maaseudun elinkeinot - metsät ja luonto keskeisiä

- Myyntitulot metsän tuotteista
- Kotitarvekäyttö (energia, ruoka, lääkkeet, rakennuspuu ym.)
- Työpaikat metsän tuotteiden keruussa ja jalostuksessa

Vaikeina aikoina ”mennään metsään”

- Metsästä saatavat tuotteet ovat ”suojaverkko”, joka auttaa selviytymään pula-aikoina
- Kun sadot epäonnistuvat esim. kuivuuden tai tulvien vuoksi, metsistä saatavan ravinnon ja muiden tuotteiden kotitarvekäyttö ja myynti lisääntyvät

Suomi – metsien omistus muuttuu – niiden merkitys ei

Perinteisesti

- Metsät maanviljelijöiden omistuksessa
- Metsien merkitys maatalon taloudessa suuri

Nyt

- Suurin osa metsänomistajista kaupunkilaisia
- Metsien merkitys metsänomistajille: – talous
yhä tärkeää

Suomi – metsien omistus muutoksessa

Metsäalasta noin puolet (53 %) on siirtynyt perintönä tai lahjana nykyisille omistajille

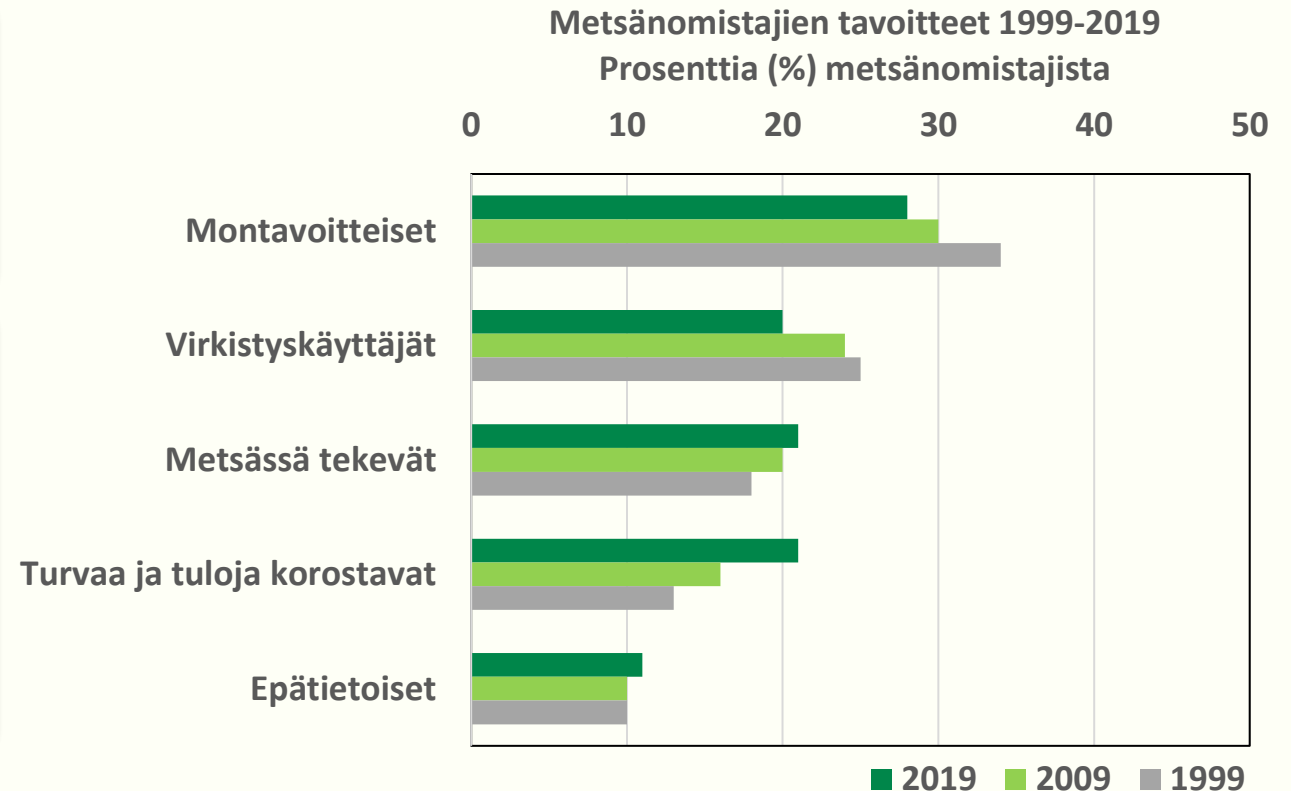
Päätoimiset maatalousyrittäjät

- Nyt noin 10% metsänomistajista
- Osuus pudonnut tasaisesti viimeiset 25 vuotta

Missä metsänomistajat asuvat ja keitä he ovat?

- Puolet metsänomistajista asuu kaupungeissa
- 30% metsänomistajista asuu tilallaan
- 47% metsänomistajista on eläkeläisiä
- 37% metsänomistajista on palkansaajia

Metsien merkitys metsänomistajille -
Talous on yhä tärkeää

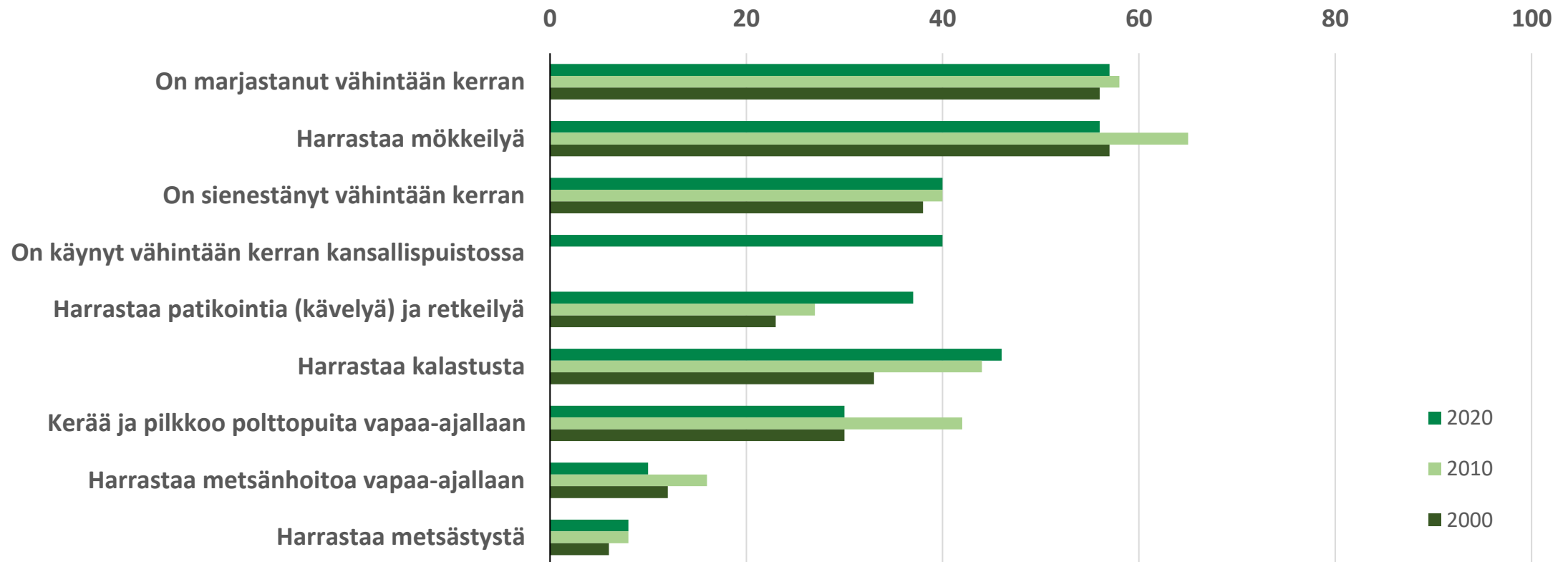

Metsien merkitys luonnon monimuotoisuudelle

Viimeisen vuoden aikana suomalaisista aikuisista (15-74 v.)...

Prosenttia (%) väestöstä

Suomen metsät osana arkea

Yli 70% Suomen metsistä on pieniä yksityistiloja

- Metsien kestävä käyttö perustuu tutkittuun tietoon
- Yli 100 vuotta Suomen metsien tilaa on seurattu jatkuvasti (Valtakunnan metsien inventointi - maailman pitkäaikaisin)

Metsään perustuvat elinkeinot ovat keskeinen osa Suomen kansantaloutta

- Metsäteollisuuden osuus BKT:stä merkittävä: noin 4 %
- Viennin arvo: n. 13 mrd. € vuodessa (18% kokonaisviennistä)
- Metsänomistajien saamat kantorahatulot: n. 3 mrd. € vuodessa
- Metsätalouden ja -teollisuuden työpaikat: noin 62 000

Metsien virkistyskäyttö ja metsien merkitys matkailukohteena ovat tärkeitä monelle

- Lähimetsät, mökit, patikointi, hiihto, metsästys, kalastus, marjastus, sienestys

Kiitos!

Food and Forest Development Finland

Metsät ja kestävä kehitys – tiedolla ja osaamisella vaikuttajaksi!

Metsät osana arkea globaalissa etelässä ja Suomessa
Maaliskuu 2024

Tekstit: Markku Kanninen

Sisällön suunnittelu: Markku Kanninen, Sirpa Kärkkäinen, Janita Jamalainen

Graafinen suunnittelu: Miikka Tuomaala

Finnish Agri-Agency for Food and Forest Development
Simonkatu 6, 00100 Helsinki, Suomi
www.ffd.fi

markku.kanninen@helsinki.fi
X (Twitter): [@MarkkuKanninen](https://twitter.com/MarkkuKanninen)
blogs.helsinki.fi/kanninen/